

Metodické stanovisko č. 2 k Metodickému pokynu pro finanční toky programů spolufinancovaných z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu plus, Fondu soudržnosti, Fondu pro spravedlivou transformaci a Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu 2021-2027

Popis situace

Toto metodické stanovisko se vztahuje k Metodickému pokynu pro finanční toky programů spolufinancovaných z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu plus, Fondu soudržnosti, Fondu pro spravedlivou transformaci a Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu 2021-2027 (dále jen „MPFT“), verze 2, upravenému metodickým stanoviskem č. 1.

Metodickým stanoviskem dochází v kap. 1 k úpravě odkazu na odbor Ministerstva financí, který plní funkci Platebního a certifikačního orgánu. Změna je provedena v návaznosti na organizační změny na Ministerstvu financí k 1. 1. 2023. Současně je v kap. 1 upřesněna povinnost ŘO obstarat si informace o skutečném majiteli žadatele o dotaci.

V kapitole 3.3.1, která upravuje specifika finančních toků u programu Interreg Česko-Polsko dochází k upřesnění postupů při zjištění nedostatků v souhrnné žádosti, které nemohou být na základě výzvy Platebního orgánu opraveny. S ohledem na nastavení informačních systémů nelze v závislosti na charakteru nedostatku provést vyloučení chybných žádostí o platbu ze souhrnné žádosti, ale je nutné provést jejich zamítnutí.

V kapitole 3.4 Řízení alokace je nově doplněno ustanovení, které omezuje možnost zazávazkovat částku flexibility. Omezení má zabránit tomu, aby řídicí orgány na úrovni právních aktů zazávazkovaly částku flexibility dříve, než dojde k jejímu definitivnímu přidělení. Zároveň v této kapitole dochází ke změně, resp. upřesnění zdrojů, ze kterých je možné hradit přezávazkování operačních programů. Nově je na úhradu přezávazkování možné využít pouze prostředky rozpočtované na spolufinancování programů a projektů EU, případně nároky odpovídající podílu státního rozpočtu. Tato změna je provedena v návaznosti na úpravu Metodického pokynu pro realizaci/přípravu státního rozpočtu za oblast EU/FM, jehož finální verze byla rozeslána odborům rozpočtu jednotlivých resortů 2. 11. 2023.

V kap. 4.1, která upravuje specifika finančních toků u finančních nástrojů, dochází z důvodu optimalizace administrativních činností k odstranění povinnosti ŘO předkládat společně se souhrnnou žádostí zprávu o kontrole ŘO u příjemce (tj. zprávu o kontrole na místě nebo o kontrole od stolu).

V kap. 5.2.1 Předávání informací k trestním nesrovnalostem se do prvního odstavce doplňuje věta: „Obdobně příslušné orgány ohlásí Úřadu evropského veřejného žalobce bez zbytečného odkladu jakékoli trestné jednání, u něhož by mohl vykonat svou pravomoc v souladu s čl. 24 nařízení Rady (EU) 2017/1939, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce.“, z důvodu stanovené povinnosti právě tímto nařízením. Do části specifikace orgánu činného v trestním řízení se doplňuje povinnost řídicího orgánu sdělit i název tohoto orgánu, jeho místo působení a kontaktní osobu tohoto orgánu, a to z důvodu zvýšení efektivnosti a urychlení spolupráce s těmito orgány ze strany Ministerstva financí při přihlašování nároků k náhradě škody. V téže kapitole se nově doplňuje povinnost řídicího orgánu informovat bez zbytečného odkladu relevantní orgán finanční správy o zaplacení škody Ministerstvu financí ze strany povinného subjektu, aby se předešlo dvojímu vymáhání, přičemž o tomto zaplacení bude

řídící orgán informován ze strany odboru Legislativa a sporné agendy Ministerstva financí, stejně jako o dalších zásadních procesních úkonech řízení.

V kap. 6.1.1 Náležitosti rozhodnutí o poskytnutí dotace dochází v návaznosti na upřesnění povinnosti elektronicky zaznamenávat a uchovávat data k nadlimitním veřejným zakázkám dle polí 23 a 24 přílohy XVII obecného nařízení, která se dle vyjádření Evropské komise nevztahuje na nadlimitní veřejné zakázky pokrývající nepřímé náklady operace financované formou zjednodušených metod financování, k přesunutí a úpravě textace poznámky pod čarou č. 70.

V kap. 6.2 Vydávání aktů schvalujících projekty OSS a PO OSS se z věty: „V případě, že prostředky nebyly narozpočtovány příslušnou OSS, do jejíž působnosti příjemce spadá, jsou účel a podmínky použití prostředků stanoveny přímo v rozpočtovém opatření, kterým jsou převáděny příjmy a výdaje příslušné OSS.“ odstraňuje část věty „...do jejíž působnosti příjemce spadá.“, protože věta evokuje, že příjemci OSS jsou prostředky na realizaci projektu narozpočtovány ze strany nadřízené OSS. Ve skutečnosti si však příjemce OSS tyto prostředky narozpočtuje sám.

Metodické stanovisko

Obsahem metodického stanoviska jsou tyto změny:

1. V kap. 1 na str. 6 se věta: „ŘO zajišťuje, aby každý žadatel o podporu, který je právnickou osobou, předložil v rámci žádosti o podporu mj. údaje vyžadované § 14 odst. 3 písm. e) bod 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (dále „zákon o rozpočtových pravidlech“), resp. § 10a odst. 3 písm. f) bod 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (dále „zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů“), tj.: jedná-li se o evidující osobu podle zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů (dále jen „zákon o evidenci skutečných majitelů“), předložil údaje o svém skutečném majiteli, a to ve formě úplného výpisu platných údajů a údajů, které byly vymazány bez náhrady nebo s nahrazením novými údaji.“ nahrazuje větou ve znění:

„ŘO si v rámci řízení o poskytnutí podpory obstará údaje o skutečném majiteli žadatele, který je právnickou osobou a současně se jedná o evidující osobu podle zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů (dále jen „zákon o evidenci skutečných majitelů“), a to ve formě úplného výpisu platných údajů a údajů, které byly vymazány bez náhrady nebo s nahrazením novými údaji (§ 14 odst. 3 písm. e) bod 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (dále „zákon o rozpočtových pravidlech“), resp. § 10a odst. 3 písm. f) bod 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (dále „zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů“).“

2. V kap. 1 se do druhého odstavce na str. 6 za slova „odbor 55 - Národní fond“ ve větě „Rozhodnutím ministra financí ze dne 5. října 2021 byl výkonem účetní funkce a funkce platebního orgánu pro EFRR, ESF+, FS, FST a ENRAF pověřen odbor 55 - Národní fond Ministerstva financí“ doplňuje nová poznámka pod čarou v následujícím znění:

„S účinností od 1. 1. 2023 byl přejmenován na odbor Evropské fondy.“

3. V kap. 3.3.1 na str. 23 se poslední odstavec, který zní: „PO provádí kontrolu předložené SŽ a do 5 pracovních dnů³⁶ od jejího obdržení převádí prostředky z rozpočtu EU na účet s dispozičním oprávněním MMR³⁷. Finanční útvar MMR převádí tyto prostředky na účet VPa do 5 pracovních dnů³⁸ od jejich obdržení. VPa neprodleně převádí prostředky z rozpočtu EU na bankovní účty jednotlivých partnerů.“ nahrazuje novým odstavcem ve znění:

„PO provádí kontrolu předložené SŽ. V případě nedostatků v SŽ nebo nesouladu údajů v SŽ s údaji v MS2021+, které nemohou být na základě výzvy PO odstraněny, PO dané žádosti o platbu zamítne. PO do 5 pracovních dnů³⁶ od obdržení SŽ převádí prostředky z rozpočtu EU na účet s dispozičním oprávněním MMR³⁷. Finanční útvar MMR převádí tyto prostředky na účet VPa do 5 pracovních dnů³⁸ od jejich obdržení. VPa neprodleně převádí prostředky z rozpočtu EU na bankovní účty jednotlivých partnerů.“

4. V kap. 3.4, v části, která se týká sledování čerpání alokace a přezávazkování programu, se na str. 26

- doplňuje před poslední dva odstavce nový odstavec ve znění: *„ŘO při řízení alokace programu musí respektovat následující pravidlo. Do doby, než bude ze strany EK přidělena na každý program tzv. částka flexibility, nemůže ŘO zazávazkovat na úrovni právních aktů více, než kolik činí alokace programu bez částky flexibility s výjimkou prokazatelně uvolněných prostředků v důsledku úspor či finančních oprav z již přidělené alokace na program.“*
- upravuje první věta předposledního odstavce, která nově zní: *„ŘO dále může zvážit přezávazkování programu.“*
- upravuje poslední odstavec, který nově zní: *„Prostředky na přezávazkování musí být plně zajištěny v rozpočtu příslušné organizační složky státu, případně z dalších smluvně zajištěných zdrojů, přičemž na úhradu přezávazkovaných žádostí o platbu, u kterých je ŘO/ZS v okamžiku platby předfinancování prokazatelně známo, že úhrada daných výdajů již není kryta alokací OP, budou použity prostředky rozpočtované na spolufinancování programů a projektů EU ze státního rozpočtu, případně částky nároků z nespotebovaných profilujících výdajů použité na tytéž účely, na něž byly vyčleněny dle § 47 odst. 4 písm. a) bod 3 s tím, že je možné z nároků použít pouze nároky odpovídající podílu státního rozpočtu. Využití prostředků státních fondů je možné v případě, že se nejedná o prostředky rozpočtované na předfinancování projektů, ŘO má k dispozici evidenci o výši takto využitých prostředků a s využitím prostředků na daný účel souhlasí.“*

5. V kap. 4.1 na str. 29 dochází v pátém odstavci k vypuštění věty: *„Společně se SŽ předkládá ŘO prostřednictvím MS2021+ zprávu o kontrole ŘO u příjemce (tj. zprávu o kontrole na místě nebo o kontrole od stolu), byla-li kontrola za dané období provedena a ukončena.“*

6. V kap. 5.2.1 na str. 37 a 38 se

- doplňuje první odstavec, který nově zní: *„Státní orgány jsou povinny dle § 8 odst. 1 trestního řádu neprodleně oznamovat státnímu zástupci nebo policejním orgánům skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný*

³⁶ Lhůta 5 pracovních dnů může být prodloužena s ohledem na řízení likvidity státní pokladny.

³⁷ Dispoziční oprávnění zajišťuje PO.

³⁸ Lhůta 5 pracovních dnů může být prodloužena s ohledem na řízení likvidity státní pokladny.

čin. Obdobně příslušné orgány ohlásí Úřadu Evropského veřejného žalobce bez zbytečného odkladu jakékoli trestné jednání, u něhož by mohl vykonat svou pravomoc v souladu s čl. 24 nařízení Rady (EU) 2017/1939, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce.“

- upřesňuje odrážka: „specifikaci orgánu činného v trestním řízení, u kterého je řízení vedeno, spolu s číslem jednacím,“ takto: „specifikaci orgánu činného v trestním řízení (dále jen „OČTR“), u kterého je řízení vedeno, včetně jeho názvu a místa působení, spolu s číslem jednacím, a kontaktní osobou tohoto OČTR“.
- doplňuje na konec kapitoly odstavce: „Odbor Legislativa a sporné agendy Ministerstva financí informuje ŘO o zásadních procesních úkonech ve věci, zejm. o přihlášení se do řízení s nárokem na náhradu škody a o skončení řízení, stejně jako o zaplacení škody ze strany povinného subjektu. O zaplacení škody ze strany povinného subjektu následně v relevantních případech ŘO bez zbytečného odkladu informuje příslušný OFS (zejm. v případech, kdy již byl ze strany ŘO zaslán v této věci OFS podnět nebo má ŘO informaci, že je věc ze strany OFS řešena).“.

7. V kap. 6.1.1 se na str. 44 rozšiřuje poznámka pod čarou č. 70 vztahující se k bodu 18., která nově zní:

„Tyto povinnosti vyplývají z bodu 23 přílohy č. XVII obecného nařízení a vztahují se na zadávací řízení přesahující prahové hodnoty pro nadlimitní veřejné zakázky ve smyslu nařízení vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek, kromě nadlimitních veřejných zakázek pokrývajících nepřímé náklady operace financované formou zjednodušených metod financování.“

8. Ve druhém odstavci kap. 6.2 na str. 45 se z věty: „V případě, že prostředky nebyly narozpočtovány příslušnou OSS, do jejíž působnosti příjemce spadá, jsou účel a podmínky použití prostředků stanoveny přímo v rozpočtovém opatření, kterým jsou převáděny příjmy a výdaje příslušné OSS.“ odstraňuje část věty „...do jejíž působnosti příjemce spadá.“

Další postup

Změny, vyplývající z tohoto metodického stanoviska, budou zapracovány do konsolidovaného znění textu MPFT, které bude zveřejněno na webových stránkách Ministerstva financí.

Účinnost

Toto metodické stanovisko je vydáno s účinností od 1. února 2024.